

ชื่อเรื่อง : กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ : ศึกษาเฉพาะผู้ประกอบการขนส่งไทย

ชื่อผู้วิจัย : อาจารย์ศราวุฒิ บุญหมั่น และ อาจารย์วิเชียร โสมวิภาต
คณะบริหารธุรกิจ สาขาการตลาด

สาขา : สังคมศาสตร์

ปี : 2550

บทคัดย่อ

จากการศึกษากลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ : ศึกษาเฉพาะผู้ประกอบการขนส่งไทย ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ประการแรก คือ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของโลจิสติกส์ในประเทศไทย ประการที่สอง คือ ศึกษาการจัดการโลจิสติกส์ในประเทศไทย ประการที่สาม คือ ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาโลจิสติกส์ในประเทศไทย โดยใช้วิธีการศึกษา คือ การวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการขนส่งไทย

ผลจากการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการโลจิสติกส์ในภาพรวมมี 3 ประการหลัก ประการแรก คือ ระดับการพัฒนาการของระบบโลจิสติกส์ของไทยยังอยู่เพียงระดับขั้นต้น ประการที่สอง คือ ต้นทุนโลจิสติกส์โดยรวมอยู่ในระดับสูง ประการที่สาม คือ กระบวนการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ที่ผ่านมา มีลักษณะต่างคนต่างทำขาดทิศทางที่เป็นเอกภาพร่วมกัน ขาดกลไกเชื่อมประสานให้เกิดพลังในการสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ

เมื่อพิจารณาประเด็นสำคัญปัญหาและอุปสรรคของการจัดการโลจิสติกส์ในรายละเอียดพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ 6 ประการ

ประการแรก คือ ปัญหาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ประการที่สอง คือ ปัญหาการพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลและฐานข้อมูลเกี่ยวกับโลจิสติกส์

ประการที่สาม คือ ปัญหาการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการโลจิสติกส์

ประการที่สี่ คือ ปัญหาการพัฒนาธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์

ประการที่ห้า คือ ปัญหาการเชื่อมโยงทางการค้ากับภูมิภาค

ประการที่หก คือ ปัญหาการพัฒนากฎหมาย ข้อบังคับ นโยบาย และกระบวนการให้บริการของหน่วยงานรัฐ

สำหรับปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการขนส่งไทย ผลจากการศึกษาพบว่ามีมากมายหลายประการ อาทิเช่น นิคมอุตสาหกรรมที่สร้างขึ้นมามีระบบโลจิสติกส์ที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและอุปสรรคในแต่ละด้านมีดังนี้

- ปัญหาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ใช้ 3 กลยุทธ์หลักคือ ยกกระดับประสิทธิภาพการให้บริการที่ช่องทางการค้าหลักและพัฒนาช่องทางการค้าที่มีศักยภาพสู่ระดับสากล พัฒนาระบบเครือข่ายเชื่อมโยงศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าภายในประเทศให้มีคุณภาพมาตรฐานและใช้ประโยชน์สูงสุด พัฒนาเส้นทางขนส่งและระดับโลจิสติกส์ระหว่างภูมิภาคบนเส้นทางการค้าหลักเชื่อมโยงในประเทศกับภูมิภาค

- ปัญหาการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลและฐานข้อมูลเกี่ยวกับโลจิสติกส์ ใช้ 3 กลยุทธ์หลัก คือ (1) พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และผู้ให้บริการ (2) ส่งเสริมให้มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการทำธุรกิจ (3) สนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนด้านโลจิสติกส์ทั้งในระดับประเทศและระดับธุรกิจ

- ปัญหาการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ ใช้ 3 กลยุทธ์ คือ (1) ส่งเสริมการผลิตบุคลากรด้านโลจิสติกส์ที่มีคุณภาพให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาดแรงงาน (2) พัฒนาความสามารถของบุคลากรด้านโลจิสติกส์ทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติการให้เป็นมืออาชีพ (3) พัฒนาระบบมาตรฐานด้านการจัดการโลจิสติกส์

- ปัญหาการพัฒนาธุรกิจผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์ ใช้ 3 กลยุทธ์หลัก คือ (1) ส่งเสริมธุรกิจผู้ให้บริการโลจิสติกส์ (2) ยกระดับมาตรฐานการให้บริการของผู้ให้บริการโลจิสติกส์ (3) สนับสนุนให้ผู้ประกอบการโลจิสติกส์ SMEs หันมาใช้บริการของผู้ให้บริการโลจิสติกส์

- ปัญหาการพัฒนาการเชื่อมโยงทางการค้ากับภูมิภาค ใช้ 2 กลยุทธ์หลัก คือ (1) พัฒนาระบบอำนวยความสะดวกทางการผ่านชายแดน (2) ส่งเสริมให้มีการสร้างมาตรฐานระบบการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่งร่วมกันในภูมิภาค

- ปัญหาการพัฒนากฎหมาย ข้อบังคับ นโยบาย และกระบวนการให้บริการของหน่วยงานรัฐ ใช้ 3 กลยุทธ์หลัก คือ พัฒนากฎหมาย / ระเบียบเพื่อสนับสนุนกิจกรรมโลจิสติกส์อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล (2) ผลักดันการบังคับใช้กฎหมายเพื่อสนับสนุนธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (3) ปรับปรุงกระบวนการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐให้มีมาตรฐานระดับสากล

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาโลจิสติกส์ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้มีหลายประการ อาทิเช่น ส่งเสริมให้สถานประกอบการทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ มีการประยุกต์ใช้เทคนิคการบริหารจัดการโลจิสติกส์ที่ทันสมัย พัฒนาเครือข่ายโลจิสติกส์ในประเทศให้เชื่อมโยงอย่างบูรณาการทั้งเครือข่ายภายในและการเชื่อมต่อไปสู่ต่างประเทศ ส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์เฉพาะด้านตามความต้องการของธุรกิจในประเทศ เร่งรัดขยายการฝึกอบรมให้กับบุคลากรทั้งในภาคการผลิตและในธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์ ปรับปรุงกระบวนการผลิตบุคลากร การวิจัยและพัฒนา และวิชาชีพโลจิสติกส์ให้สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจและได้มาตรฐานสากล และเอื้อต่อการพัฒนาบุคลากรให้มีระดับทักษะสูงขึ้น สามารถแข่งขันในเวทีธุรกิจและการค้าระหว่างประเทศ สนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบข้อมูลโลจิสติกส์สำหรับการบริหารจัดการโลจิสติกส์ทั้งในระดับมหภาคและธุรกิจเพื่อเป็นเครื่องมือในการวางแผน สนับสนุนให้มีการจัดตั้งสมาพันธ์โลจิสติกส์แห่งประเทศไทยอย่างเป็นทางการและมีบทบาทภารกิจชัดเจน การรถไฟแห่งประเทศไทยต้องมีการปรับปรุงในหลายๆ ด้าน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยสามารถสรุปข้อมูลจากการวิจัยและได้ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. การผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขนส่งสินค้าไปใช้การขนส่งทางรางในบางสินค้าและบางเส้นทาง
2. การพัฒนาธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์ให้สามารถแข่งขันได้ในเวทีการค้าระหว่างประเทศ

3. การพัฒนาระบบ Single Window System ให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม
4. การประเมินผลการให้บริการด้านพิธีการศุลกากรเพื่อเอื้ออำนวยต่อกระบวนการนำเข้า-ส่งออก
5. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร โลจิสติกส์ในทุกระดับ ทั้งในภาคการผลิตและอุตสาหกรรม ให้บริการ โลจิสติกส์ รวมทั้งผลิตบุคลากรใหม่ให้เพียงพอกับความต้องการทั้งปริมาณและคุณภาพ